

Teresin Jauregi Mintegi
Larrabetzu, Bizkaia (1924-1999)

Aurkibidea

Biografia

Andramari kalean jaio zen. Aita, Nikolas, Etxebarrikoa zuen eta ama, Rita, Larrabetzuko.

Zintak

LAR-007

- **Proiektua:** IRALEren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirresarobe, Kolesti - Bilbao, Marisol - Larrauri, Angel - Molina, Luis - Rodriguez Etxebarria, Nekane
- **Data:** 1989-10-05
- **Iraupena:** 125 min
- **Euskarria:** VHS Standard
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Aristondo, Iñaki

Pasarteak

1. Kristau izaera

- **Erref:** LAR-007/001
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:03:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Garai berrietako kontuak gogorak egiten zaizkiela diote. Kristauak izatea da beraien oinarria, maitasuna ematea. Alderdi politikoei kritika egiten diete, desberdinak izatearren muturtuta ibiltzearren. Lehenengo pertsonak direla esaten dute.

2. Eskolan binaka eta kantuz

- **Erref:** LAR-007/006
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:13:10. **Bukatu:** 00:16:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskola zaharretan ibili ziren hasieran, eta gero, kultur etxean. Binaka esertzen ziren. Dena kantuz ikasten zuten. Bakoitzak bere mahaia garbitzen zuen. Neskak eta mutilak banatuta egoten ziren.

3. Eskola nazionala, Elizaldekoa eta Alaiokoa

- **Erref:** LAR-007/007
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 00:16:41. **Bukatu:** 00:20:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Beti irakasle erdaldunak izaten zituzten. Maistra euskaldunak oso gutxi zeudela dio Mirenek. Elizaldeko eta Alaioko eskolei buruz berba egiten dute. Eskulan eta marrazki asko egiten zituzten eta erakusketa egiten zuten.

4. Maistra frankista baina ona

- **Erref:** LAR-007/008
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:20:47. **Bukatu:** 00:23:23
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Burgosko maistra bati buruzko pasarteak kontatzen ditu Mirenek. Frankoren aldekoa zela diote, baina pertsona ona.

5. Atxilotu asko herrian

- **Erref:** LAR-007/010
- **Iraupena:** 0:02:09. **Hasi:** 00:24:56. **Bukatu:** 00:27:05
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Atxilotu asko izan ziren Larrabetzun gerra garaian. Mirenek senarra preso zegoela gertaturiko pasarteak kontatzen du. Lezaman gogorragoa izan zela diote.

6. Burdinazko gerrikoa, alferrik

- **Erref:** LAR-007/011
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:27:05. **Bukatu:** 00:29:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Larrabetzu trintxeraz beteta egon zen. Gerora denak kendu zituzten. Ingeniariaren traizioa kontatzen du Mirenek. Bizkargin gudariak eusten saiatu zirela dio Mirenek, baina galera handiak izan zituztela.

7. Bonbardaketak zelakoak ziren

- **Erref:** LAR-007/012
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:29:16. **Bukatu:** 00:31:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Bonbardaketak deskribatzen dituzte: hegazkinak, kazak, hasieran egunez, gero gauez ere bai... Beldurrez egoten ziren. Umeak hartu zituzten etxean.

8. Gerratik ihesi bonbapean

- **Erref:** LAR-007/013
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:31:40. **Bukatu:** 00:35:11
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Teresa Zamudiora joan zen, etxekoekin eta beste familia batzuekin. Bonbardaketa handiak zeudenez, gau eta egun babeslekuan pasatzen zuten. Bilbora joan ziren oinez, Atxurira, familiako batengana. Barakaldon trena hartu zuten.

9. Gerra aurreko eta ondoko dirua

- **Erref:** LAR-007/015
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:36:37. **Bukatu:** 00:37:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerrako administrazioa
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

Laburpena:

Gerra aurreko eta ondorengo diruez berba egiten dute: zilarrezko txanponak, diru zaharrak, Euzkadiko dirua...

10. Ampuerotik etxeratzeko ziurtagiriaren beharra

- **Erref:** LAR-007/017
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:42:50. **Bukatu:** 00:44:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Ampuerotik (Kantabria) etxeratzeko ziurtagiria behar izan zuten. Errepublikarrak eta abertzaleak denak gorriak zirela diote.

11. Orden publikokoak eta somatenak

- **Erref:** LAR-007/019
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:45:45. **Bukatu:** 00:46:29
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Gerra garaian, orden publikokoak egoten ziren herrian. Gerra aurretik somatenak izaten omen ziren.

12. Zoriontasuna, bakoitzak berea

- **Erref:** LAR-007/021
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:47:03. **Bukatu:** 00:50:42
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Zoriontsu bizi direla diote. Umeentzat bizimodu zaila dagoela diote. Ama, bizi osoan lan egin arren, zoriontsu bizi izan zela dio. Gizarteari kritika egiten dio Mirenek.

13. "Etxekoandraka", dendatara, "piku-paloetara"...

- **Erref:** LAR-007/022
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:50:42. **Bukatu:** 00:52:38
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetako jolasak aipatzen dituzte: etxekoandraka, dendatara, harri-lorazkoetara, piku-paloetara...

14. Ohezerua eta koltxoi motak

- **Erref:** LAR-007/024
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:53:30. **Bukatu:** 00:55:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Artoaren zurikinarekin eta artilearekin koltxoiak egiten zituzten. Ohe batzuek ohezerua izaten zuten, ohearen goialdeko estalkia. Nolakoak izaten ziren azaltzen dute.

15. Etxeko paretak, eskailera eta komuna

- **Erref:** LAR-007/025
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:55:21. **Bukatu:** 00:59:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Teresaren etxean paretak oholezkoak ziren. Eskailera zaharra zeukaten. Pasarte barregarria kontatzen du Teresak. Komuna zelakoa izaten zen kontatzen dute. Pasarte barregarriak kontatzen dituzte.

16. Argindarra, kandelak eta karburoa

- **Erref:** LAR-007/026
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:59:41. **Bukatu:** 01:02:06
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Argindarra komutatuta zeukatela dio Teresak. Mirenek berandura arte ez du ezagutu. Kandlekin edo karburoarekin lortzen zuten argia.

17. Dinamita eta otoitzak sorginen kontra

- **Erref:** LAR-007/027
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 01:02:06. **Bukatu:** 01:03:48
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Dinamita sortutakoan, sorginak desagertu zirela diote. Bidegurutzeetan, hiletetan, apaizak aita gurea erreztatzen zuen.

18. Kuarta-denborak interpretatzeko modua

- **Erref:** LAR-007/030
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 01:10:06. **Bukatu:** 01:11:56
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Kuarta-denborak zelan interpretatu azaltzen dute.

19. Artoarekin jolasean

- **Erref:** LAR-007/032
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 01:13:41. **Bukatu:** 01:15:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Arto asko ereiten zuten eta haiek zuritutakoan, jolas egiten zuten. Jolasak azaltzen dituzte.

20. Gari-jotea, jai eguna

- **Erref:** LAR-007/033
- **Iraupena:** 0:04:16. **Hasi:** 01:15:45. **Bukatu:** 01:20:01
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Artoa eta garia etxe guztietan izaten zen. Gari-joteko eguna jai eguna izaten zen; zelakoa izaten zen eguna eta zelako lanak egiten zituzten kontatzen dute.

21. Soroko lanei buruzko ipuinak

- **Erref:** LAR-007/034
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 01:20:01. **Bukatu:** 01:21:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Istori bat kontatzen du Mirenek, soroetan lanean ibiltzen zirenekoa. Teresak beste bat kontatzen du.

22. Igandeetako plana

- **Erref:** LAR-007/037
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 01:24:35. **Bukatu:** 01:25:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Igandeetan meza, errosarioa eta horrelakoak izaten zituzten. Mariaren alabak kongregaziokoak hilean behin batzen ziren. Kartetan ere egiten zuten. Erromeria berandu hasten zela diote.

23. Herriko ospakizunak

- **Erref:** LAR-007/038
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 01:25:46. **Bukatu:** 01:28:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

San Isidroetan eta San Roketan jai politak izaten ziren. Andramari jaietan aurrekua dantzatzen zuten. Bilbora joaten ziren urtean behin barraketara.

24. Garizuman erromeriarik eta ezkontzarik ez

- **Erref:** LAR-007/040
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 01:29:41. **Bukatu:** 01:31:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Garizuma eta Errauts Eguna

Laburpena:

Bizimodu alaia izan zutela diote. Garizuman ez zen erromeriarik eta ezkontzarik izaten. Mutilek barkilloak erosten zizkieten.

25. Norbait hiltzen zenean

- **Erref:** LAR-007/041
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 01:31:16. **Bukatu:** 01:32:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Norbait hiltzen zenean zer egiten zen azaltzen dute: hil aurretik kanpaia jotzen zuten, apaizak txilina jotzen zuen kolean, jendea kandlekin joaten zen, letainak errezatzen ziren...

26. Ezkongabeen hiletak eta maila ezberdinetakoak

- **Erref:** LAR-007/043
- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 01:32:51. **Bukatu:** 01:36:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Ezkongabeen hileta zelakoa izaten zen kontatzen dute. Familiaren aurrean gurutzea ipintzen zuten eta muin ematen zitzaion. Maila desberdinetako hiletak izaten ziren. Goizez izaten ziren gehienetan. Gorpua elizpean egoten zen.

27. Lotarako koplak

- **Erref:** LAR-007/045
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 01:36:55. **Bukatu:** 01:37:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

"Turruku truku truku, ez niri ukutu, ama kamaran dau te sentiduko gaitu. Amoretxo bi dodaz, izen batekoak, bategaz nauanian bestiak zeloak. Txikitxu polit hori, zer dozu negarrez, aitek tabernarako dirurik emon ez. Ababatxue lo ta lo, zuk orain eta nik gero, zeuk gura dozun orduren baten, biok egingo dogu lo".

28. "Goirengo kamarara" kopla

- **Erref:** LAR-007/047
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 01:38:37. **Bukatu:** 01:39:33
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

"Goirengo kamarara bidia labana, galdaran sartu jaku neska barrabana". Kopla abesten dute.

29. "Dringilin drangoa" kopla

- **Erref:** LAR-007/049
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 01:40:32. **Bukatu:** 01:41:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

"Dringilin drangoa ta ez naz ni zoroa, santa Katalinako dendari kojoa". Kopla abesten dute.

30. Besoetan lokartu

- **Erref:** LAR-007/051
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 01:41:49. **Bukatu:** 01:42:24
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi

Laburpena:

Lehen besoetan lokartzen ziren umeak eta gero lagatzen ziren sehaskan.

31. Txerrien izenak eta haien arteko aldeak

- **Erref:** LAR-007/056
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 01:47:56. **Bukatu:** 01:49:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Txerri arrari ordotsa esaten diote eta emeari, "arkelia". Umeetarako erabiltzen den txerri arrari, "apoa". Hiltzerakoan dagoen aldea eta zailtasunak azaltzen dituzte.

32. Berbak transmititzea

- **Erref:** LAR-007/057
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 01:49:45. **Bukatu:** 01:52:57
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Kultur transmisioa

Laburpena:

Berbak transmititzearen garrantziaz berba egiten dute. Berbak esaten dituzte.

33. Erdara aldrebesean

- **Erref:** LAR-007/058
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 01:52:57. **Bukatu:** 01:55:01
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Erdaraz justuan egiten dutela diote. Teresak pasarte bat kontaktzen du, gerra garaikoa. Mirenek ere beste pasarte batzuk kontaktzen ditu.

34. Gurdiarekin jolasean

- **Erref:** LAR-007/060
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 01:57:00. **Bukatu:** 01:57:25
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Gurdiarekin egiten den jolasa azaltzen dute.

35. "Hor zor, hemen zor" zotz egiteko kanta

- **Erref:** LAR-007/062
- **Iraupena:** 0:00:15. **Hasi:** 01:57:45. **Bukatu:** 01:58:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:

"Hor zor, hemen zor, giltze galdu jat, giltze topetan nabilela kaderea soldu jat, txakurtxu zurie, esaizu egie, hor edo hemen bolatxu zurie!". Zotz egiteko erabiltzen da.

36. "Una-dona katona" zotz egiteko kanta

- **Erref:** LAR-007/063
- **Iraupena:** 0:00:09. **Hasi:** 01:58:00. **Bukatu:** 01:58:09
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Ume katak

Laburpena:

"Una-dona katona, sutondoan amona, lepotik behera kutuna, kanpora neska tuntuna". Zotz egiteko erabiltzen da.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-27

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com